

Roll No.

Total No. of Pages : 3

PC 11957-NH

CS/2111

COMMUNITY DEVELOPMENT AND EXTENSION

WORK—I, Paper—VII

Semester—V

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 36

Note :— The candidates are required to attempt *two* questions each from Sections A and B. Each question carries 5 marks. Section C will be compulsory. Each question carries 2 marks.

SECTION—A

- I. Discuss scope and importance of Community Development. 5
- II. Explain community development programmes in India. 5
- III. Explain the following institutions :
 - (i) Village Panchayat
 - (ii) Village School. 5
- IV. Describe role of Home Science Education in Community Development. 5

SECTION—B

- V. Define 'Extension Education'. What are its objectives ? 5
- VI. Write a detailed note on CARE. 5

- VII. Discuss about the role of Krishi Vigyan Kendra in Rural Development. 5
- VIII. Explain the role of various voluntary agencies in Community Development. 5

SECTION—C

- IX. Explain the following :
- Expand CSWB
 - Role of UNICEF in Child Development
 - Functions of CARE
 - Objectives of 'ICDS'
 - Grass root principle of Extension Education
 - Define Community Development
 - CSWB
 - Problems in Developing Community Development Programmes. 8×2=16

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ: ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ, ਭਾਗ ਏ ਸਾਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 5 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਏ ਵਿਚਲੇ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ, ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

- ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5
- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 5

- ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ :
 - ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ
 - ਗ੍ਰਾਮ ਸਕੂਲ। 5
- ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਹੋਮ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰੋ। 5

ਭਾਗ—ਅ

- ਪਰਸਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ ? 5
- CARE ਤੇ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 5
- ਕਰਿਸ਼ੀ ਵਿਗਿਆਨ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਭੂਮਿਕਾ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5
- ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚਾਰੋ। 5

ਭਾਗ—ੲ

- ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
 - CSWB ਨੂੰ ਖੋਲ ਕੇ ਲਿਖੋ।
 - ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ UNICEF ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ।
 - CARE ਦੇ ਕਾਰਜ
 - ICDS ਦੇ ਉਦੇਸ਼
 - ਵਿਸਤਾਰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ
 - ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ
 - CSWB
 - ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ। 8×2=16